



Klagenemnda for offentlige anskaffelser

Saken gjelder: Avvisning av leverandør. Avvisning av tilbud.

Innklagede gjennomførte en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtaler om ikke-akutt pasienttransport til Helse Bergen, hvor det skulle inngås rammeavtale med én leverandør per delkontrakt. Christiania Taxi Bergen AS anførte at innklagede hadde brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise dem fra konkurransen, og at det hverken forelå avvisningsplikt eller avvisningsrett. Taxi 1 AS anførte at tilbudet til den valgte leverandøren for to av delkontraktene skulle vært avvist fra konkurransen på grunn av vesentlig avvik ettersom det ikke oppfylte minstekrav til kapasitet. Klagenemnda kom til at innklagede hverken hadde plikt eller rett til å avvise Christiania Taxi Bergen AS fra konkurransen, og at innklagede dermed hadde brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise Christiania Taxi Bergen AS. Klagernes øvrige anførsler ble ikke behandlet.

Klagenemndas avgjørelse 11. desember 2025 i forente saker 2025/1457 og 2025/1459

Klagere: Christiania Taxi Bergen AS og Taxi 1 AS

Innklaget: Sykehusinnkjøp HF

Klagenemndas medlemmer: Bjørn Berg, Hallgrim Fagervold og Elisabeth Wiik

Bakgrunn:

- (1) Sykehusinnkjøp HF (heretter *innklagede*) kunngjorde 30. mai 2025 en åpen anbudskonkurranse for anskaffelse av rammeavtaler om ikke-akutt pasienttransport til Helse Bergen. Anskaffelsens estimerte totalverdi var 341 090 000 kroner ekskl. mva. Tilbudsfrist var 1. juli 2025.
- (2) Det skulle inngås rammeavtale med én leverandør per delkontrakt/anbudsområde. Anskaffelsen var delt inn i 16 delkontrakter, og det kunne kun inngis ett tilbud per delkontrakt per tilbyder i konkurransen. Parallelle tilbud var ikke akseptert.
- (3) I konkurransegrunnlaget var det oppstilt to kvalifikasjonskrav som gjaldt «[r]egistreringer, autorisasjoner mv.» og «[ø]konomisk og finansiell kapasitet», med tilhørende dokumentasjonskrav. Kvalifikasjonskravet til «[ø]konomisk og finansiell kapasitet» var:

Kvalifikasjonskrav	Dokumentasjonskrav
<i>Leverandøren skal ha tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet til å</i>	<i>Oppdragsgiver vil vurdere leverandørens oppfyllelse av kvalifikasjonskravet på følgende måte:</i> • Kredittvurdering

Postadresse:
Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse:
Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Telefon: +47 55 19 30 00 post@knse.no

<i>kunne gjennomføre kontraktsforpliktelsene.</i> <i>Med tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet menes at Leverandøren oppfyller krav om kredittrating lik B eller bedre, målt ut fra AAA Soliditets skala – eller tilsvarende score fra andre velrenommerte ratingselskap.</i>	<i>Oppdragsgiver forbeholder seg retten til å selv ta ut kredittrapport på www.soliditet.no (levert av Bisnode Credit AS/Dun & Bradstreet) for å verifisere at tilbyder har tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet til å kunne gjennomføre kontraktsforpliktelsene.</i> <i>Dersom tilbyder har saklig grunn til ikke å fremlegge den dokumentasjonen oppdragsgiver har krevd, kan tilbyder godtgjøre sin økonomiske og finansielle kapasitet ved ethvert annet dokument som oppdragsgiver anser egnet, herunder for eksempel ved en morselskapsgaranti, bankgaranti, årsoppgjør, mv.</i>
---	---

- (4) Konkurranses grunnlaget inkluderte flere vedlegg, herunder «Bilag 2» med dokumentnavnet «*Kravspesifikasjon, bilskjema, kapasitet*». Av kravspesifikasjonen pkt. 9 «*Kapasitet*» var det angitt følgende minstekrav:

9.1	<i>Leverandør skal tilby et minimum antall biler for det enkelte delområdet. Tilbys en bil i et delområde kan den samme bilen ikke tilbys i øvrige områder. Se fanen "Kapasitetskrav".</i>	<i>Bekreft at kravet etterkommes for tilbudt område og fyll ut opplysninger om tilbudte biler i fanen "Bilskjema" under riktig område.</i>
9.2	<i>Det er Leverandørens ansvar til enhver tid å stille tilbudt kapasitet på antall biler til disposisjon for Kunden. Dette gjelder også i perioder hvor tilbudte biler som fremgår av bilskjema ikke er tilgjengelig, eksempelvis på grunn av verkstedsopphold. Fullstendig bilskjema skal leveres i forbindelse med kontraktsinngåelsen og kunne fremlegges i kontraktsperioden på forespørsel. Dersom Leverandør tilbyr i flere delområder skal det leveres eget bilskjema for hvert delområde. Bilene forpliktes til kontraktsutførelsen og skal holdes oppdatert gjennom kontraktsperioden. Bilskjema skal til enhver tid samsvare med minstekrav til kapasitet. Fullstendig og forpliktende bilskjema skal foreligge ved tilbudsfrist. Avvik knyttet til miljøkrav 8.1 i forbindelse med dispensasjon for EURO 6 krav aksepteres.</i>	<i>Bekreft at kravet etterkommes og fyll ut bilskjema.</i>
9.3	<i>Leverandør skal oppgi Informasjon om hvilke kontrakter selskapet har med andre offentlige instanser, evt. private aktører, inkl. hvilken kapasitet som er dedikert til disse kontraktene. Listen skal være uttømmende.</i>	<i>Bekreft at kravet etterkommes og legg ved informasjon.</i>

- (5) Det var blant annet stilt følgende spørsmål til innleveringen av tilbud:

«Er det akseptabelt at vi ved levering av tilbudet registrerer noen fiktive kjøretøy i bilskjemaet for å oppfylle kravet til minimumskapasitet, forutsatt at korrekt og komplett kjøretøysoversikt leveres før kontraktsoppstart? Vi jobber aktivt med å skaffe de nødvendige kjøretøyene, og vil ha tilstrekkelig kapasitet på plass innen kontraktsstart. Vi presiserer at alle krav til kjøretøyenes egenskaper og dokumentasjon vil bli oppfylt i god tid før eventuell oppstart.»

- (6) Innklagede svarte på spørsmålet den 24. juni 2025:

«Viser til Bilag 02 Kravspesifikasjon minstekrav 9.2.

Forpliktende bilskjema må foreligge ved tilbudsfrist, «fullstendig bilskjema skal leveres i forbindelse med kontraktsinngåelsen». Oppfyller ikke valgt tilbyder kravene ved kontraktsinngåelse vil tilbyder avvises og kontrakt ikke bli inngått.

Her ønsker vi å informere om at kontraktsinngåelse (tentativ 18. august) og kontraktsoppstart (tentativt 01.10.2025) ikke er det samme.»

- (7) Før tilbudsfristens utløp mottok innklagede tilbud fra fire leverandører, herunder fra Taxi 1 AS (heretter *Taxi 1*), Christiania Taxi Bergen AS (heretter *Christiania Taxi*), Cabonline Norge AS (heretter *Cabonline*) og Taxisentralen i Bergen AS.
- (8) Christiania Taxi innga et tilbud som inkluderte en kredittvurdering som blant annet viste at Christiania Taxi var vurdert til å ha «*Beste kredittverdighet. Lav risiko*» og en kredittscore på 923 av 1000. Det fremgikk også at revisjonsplikten var «*fravalgt*».
- (9) Cabonline innga tilbud på delkontraktene 1 «*Haukeland (5021) og Haralds plass Diakonale sykehus (Bergenhus 5009), liten bil*», 3 «*Bergenhus (unntatt 5009), liten bil*», 5 «*Årstad, liten bil*», 6 «*Årstad, rullestolbil/storbil/minibuss*» og 7 «*Åsane og Arna, liten bil*», hvor det var lagt ved bilskjema for disse delkontraktene.
- (10) Den 4. juli 2025 ble leverandørene informert om kontraktstildelingene. Christiania Taxi ble tildelt delkontrakt 5, 7, 9, 11 og 13, Cabonline ble tildelt delkontrakt 3 og 6, Taxi 1 ble tildelt delkontrakt 1 og Taxisentralen i Bergen AS ble tildelt delkontrakt 2, 4, 8, 10, 12, 14, 15 og 16.
- (11) Etter tildelingen, ble innklagede varslet av Taxi 1 om at Christiania Taxi antagelig hadde brutt regnskapslovgivningen og anbudsvilkår, blant annet ved å ikke overholde lovpålagt revisjonsplikt. Innklagede gjorde undersøkelser, herunder ved å spørre Christiania Taxi om årsregnskapene deres for 2023 og 2024, og svarte Taxi 1 på varselet i brev av 18. august 2025 at de på dette tidspunktet ikke avviste Christiania Taxi fra konkurransen.
- (12) I september 2025 ble det gjort en nærmere granskning om Christiania Taxi var revisjonspliktige. Innklagede engasjerte Deloitte som utarbeidet en rapport der de konkluderte at Christiania Taxi var revisjonspliktige og at de hadde brutt revisjonsplikten ved å velge bort revisor, jf. aksjeloven § 7-6. Innklagede kom til at det forelå grunnlag for å avvise Christiania Taxi fra konkurransen, og Christiania Taxi ble i brev av 25. september 2025 informert om at de var avvist. Innklagede begrunnet hovedsakelig avvisningen med at kvalifikasjonskravet til økonomisk og finansiell kapasitet ikke var oppfylt som følge av bruddet på revisjonsplikten. Det ble blant annet vist til:

«Kredittvurderingen dere har sendt inn bygger på årsregnskap fra foregående år. Dette vil si at vurderingen bygger på årsregnskap som rettsstridig ikke er blitt revidert. Slik oppdragsgiver ser det så må kredittvurderingen tilsidesettes da den bygger på et rettsstridig grunnlag. Dere oppfyller dermed ikke kvalifikasjonskravet til økonomisk og finansiell kapasitet, og avvises derfor etter § 24-2 (1) litra a)».

- (13) For alle tilfeller avviste innklagede Christiania Taxi fra konkurransen i medhold av anskaffelsesforskriften § 24-2 (3) bokstav i. Innklagede begrunnet blant annet dette med at *«brudd på lovpålagt revisjonsplikt utgjør «alvorlige feil» som medfører tvil om deres «yrkesmessige integritet»*». Videre anså ikke innklagede avvisningen som *«uforholdsmessig»* etter bestemmelsen ettersom *«konsernet [Christiania Taxi] ligger betydelig over grensene for å unnta revisjon. Dere er heller ikke oppført med revisor for regnskapsåret 2025, til tross for at grensene også er overskredet i 2024»*.
- (14) Christiania Taxi klagde på avvisningen dagen etter, den 26. september 2025. Innklagede tok ikke klagen til følge.
- (15) Nytt tildelingsbrev ble sendt ut 2. oktober 2025. Cabonline ble nå tildelt delkontrakt 5 og 7, Taxi 1 ble tildelt delkontraktene 9 og 11, og Taxisentralen i Bergen AS ble tildelt delkontrakt 13.
- (16) Taxi 1 klaget på den nye tildelingen med påstand om at Cabonline ikke oppfylte minstekrav til kapasitet og derfor skulle vært avvist fra konkurransen, og dermed heller ikke vært tildelt delkontrakt 5 og 7. Taxi 1 begrunnet dette i at bilskjema til Cabonline viste at de hadde flyttet løyver mellom de ulike delkontraktene, slik at deres kapasitet virket større. Innklagede tok ikke klagen til følge.
- (17) Klagen fra Taxi 1 ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 9. oktober 2025. Klagebehandling startet samme dag, jf. klagenemndsforskriften § 13.
- (18) Klagen fra Christiania Taxi ble brakt inn for Klagenemnda for offentlige anskaffelser den 10. oktober 2025. Klagebehandling startet samme dag, jf. klagenemndsforskriften § 13.
- (19) Innklagede har bekreftet at kontraktsinngåelse avventes til klagenemnda har behandlet klagene, og sakene er derfor gitt prioritert behandling.
- (20) Nemndsmøte i sakene ble avholdt 8. desember 2025.

Anførsler:

Christiania Taxi har i det vesentlige anført:

- (21) Innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved å avvise Christiania Taxi fra konkurransen. Det foreligger ingen avvisningsplikt for innklagede. Det er ikke grunnlag for å se bort ifra kredittvurderingen til Christiania Taxi. Selv om det forelå en revisjonsplikt som feilaktig ble unntatt etter aksjeloven § 7-6, var ikke denne feilen gjort bevisst. Christiania Taxi var i god tro om at regnskapet var i orden, herunder ved at Foretaksregisteret hadde kontrollert og godkjent at revisor ble fravalgt. Det var selskapets revisor som opprinnelig kom med forslaget. Det var ikke noe krav i konkurransegrunnlaget om at regnskapene måtte være revidert i utgangspunktet. Innklagede har ikke dokumentert at det faktisk er feil ved regnskapet for at kredittvurderingen er rettstridig og må ses bort fra i vurderingen om Christiania Taxi er

kvalifisert. Innklagede kan ikke udokumentert legge til grunn en forutsetning om at en kredittvurdering bygger på uriktige forutsetninger, og deretter vise til at tilbyder får risikoen for oppdragsgivers udokumenterte mistanker om avvik, jf. anskaffelsesforskriften § 23-3 (2).

- (22) Det foreligger ingen avvisningsrett for innklagede. For det første var tildelingen allerede gjort, noe som medfører at en eventuell avvisningsrett som forelå før tildelingen ikke lenger er relevant. Vilåårene for omgjøring av tildelingsbeslutninger innebærer at tildelingsbeslutningen må være i strid med anskaffelsesregelverket. Dette er bare tilfelle der det foreligger *plikt* til å avvise tilbudet. Rettsutviklingen tyder på at det skal mye til for å gå tilbake på en tildeling, slik at hovedregelen om forbud mot å bruke fakultative avvisningsbestemmelser etter tildeling står sterkt. Subsidiært kan det bare åpnes for unntak i helt sjeldne og alvorlige tilfeller.
- (23) For det andre er ikke feilvurderingen av revisjonsplikten en alvorlig feil eller noe som knytter seg til yrkesmessig integritet, jf. vilåårene for avvisningsrett i anskaffelsesforskriften § 24-2 (3) bokstav i. Kravet til alvorlighet øker sterkt når forholdet man avvises for i mindre grad har tilknytning til selve yrket, slik det er i denne saken. Vurderingen må ta hensyn til at Christiania Taxi var i god tro om at revisor kunne velges bort, og stolte på Foretaksregisteret sin kontroll og godkjenning. Det er ikke dokumentert at det er feil ved regnskapene, og denne feilen vil uansett ikke være til stede i kontraktsperioden. I realiteten foreligger det påstander om antespirt mislighold, noe det ikke er grunnlag for og som innklagede uansett har svært streng bevisbyrde for hvis avvisning skjer på dette grunnlaget. En forholdsmessighetsvurdering der de faktiske konsekvensene av feilen blir vurdert opp mot de faktiske konsekvensene av en avvisning, og hvilken vekt Foretaksregisterets godkjenningsordning skal ha, er ikke gjort.
- (24) For det tredje har ikke innklagede gitt muligheter for self-cleaning etter anskaffelsesforskriften § 24-5. Hverken anskaffelsesloven, anskaffelsesforskriften, ESPD-skjema eller konkurransedokumentene setter krav om å fremlegge dokumentasjon om self-cleaning uoppfordret. I tråd med EU-domstolens sak C-387/19, innebærer dette at innklagede måtte be om avklaring om det var gjennomført tiltak for self-cleaning, før de besluttet å avvise. Dersom innklagede hadde opplyst om pågående undersøkelser i forbindelse med en ny vurdering og at Deloitte var engasjert, ville det vært en oppfordring for Christiania Taxi til å kontakte oppdragsgiver for å vise til tiltak. Vilåårene for at oppdragsgiver ikke kan avvise i § 24-5 (1) medfører ikke at alle avvik måtte være lukket. Det relevante er at det aktivt ble samarbeidet for å klargjøre faktum i saken, og at det er truffet egnede tekniske, organisatoriske og personalmessige tiltak for å forebygge gjentagelser. Det ble bare mottatt brev fra Foretaksregisteret om at revisor måtte engasjeres, noe som ble gjort kort tid etter. Det fremgår av revisors notat at det foreligger to mindre avvik som vil bli rettet opp i, der rettet regnskap med ren revisjonsrapport vil bli innsendt. Relevante tiltak for self-cleaning er dermed gjennomført, og innklagede kunne ikke avvise etter § 24-2 (3) bokstav i.

Taxi 1 har i det vesentlige anført:

- (25) Innklagede har brutt anskaffelsesregelverket ved å ikke avvise Cabonline fra konkurransen. Cabonline oppfyller ikke minstekravet til kapasitet i kravspesifikasjonen punkt 9.2. Det er ikke dokumentert at innklagede har kontrollert om løyvene som opprinnelig ble oppført i bilskjemaet for én bydel senere er flyttet til listene for delkontraktene Årstad og Åsane i et forsøk på å dokumentere økt kapasitet. Det er

dokumentert at tilbudet inneholder flere av de samme bilene i pakken Bergenhus som også er tilbudt i Årstad og Åsane. Innklagede må kontrollere og vurdere hele Cabonline sin samlede kapasitet for alle pakker som de har levert tilbud på. På grunn av Cabonline sine andre kontrakter, herunder Skyss, er kapasiteten vesentlig redusert som følge av blant annet overlapp i tid mellom oppdragene. Innklagede må derfor gjøre fradrag for kapasitet som allerede er bundet opp til andre kontrakter. Dette har ikke innklagede gjort, noe som medfører en uforsvarlig vurdering.

- (26) Innklagede har vurdert tilbudt kapasitet etter tilbudsfrist. Tilbudsfrist var 1. juli 2025, og frist for fullstendig bilskjema var 29. september 2025. Det følger av konkurransegrunnlaget at forpliktende kapasitet skal være dokumentert ved tilbudsfrist, ikke ved kontraktsinngåelse. Å utsette vurderingen til kontraktsignering er i strid med prinsippene om forutberegnelighet og likebehandling. Kapasitet kan ikke økes etter tilbudsfrist, og eventuelle endringer i ettertid medfører konkurransevridding. I tråd med formuleringen i kravspesifikasjonen punkt 9.2, skal antall tilbudte biler etter minstekravet til kapasitet til enhver tid samsvare med et minimumsantall, noe som viser at kravet gjelder både på tilbudstidspunktet og kontraktstildeling.
- (27) Ved spørsmål og svar ble det spurt om fiktive kjøretøy kunne registreres for å oppfylle minstekrav, hvor innklagede svarte at *«forpliktende bilskjema må foreligge ved tilbudsfrist»*. Svaret viser at kapasiteten må være reell ved tilbudsfrist. Cabonline har kun oppført *«ny bil ved kontraktsinngåelse»* i sine bilskjema, uten konkrete løyver eller løyvehavere, noe som ikke oppfyller minstekravet. Det er også oppført tall som ikke korresponderer med faktiske løyvenumre. Uten verifikasjon på dette, er det ikke mulig å vite om opplysningene er reelle. Leverandørene kan i praksis da oppgi hva som helst uten at dette er etterprøvbart.

Innklagede har i det vesentlige anført:

- (28) Anskaffelsesregelverket er ikke brutt. Det forelå plikt til å avvise Christiania Taxi fra konkurransen. Det er enighet om at det forelå en revisjonsplikt og at det ikke var mulighet for å gjøre lovlig unntak fra denne plikten etter aksjeloven § 7-6. En slik vurdering om unntak krever aktsomhet. Kredittvurderingen som ble sendt inn ved tilbudet bygger på årsregnskap for foregående år som rettsstridig ikke er revidert, og kan ikke legges til grunn når den bygger på uriktige forutsetninger. Det er tilstrekkelig å kunne vise til at årsregnskapet ikke er revidert ettersom dette både er en feil og et lovbrudd. Innklagede må vurdere dokumentasjonen slik det fremgår ved tilbudsfrist. Det er leverandøren som har risikoen for uklarheter i tilbudet, jf. anskaffelsesforskriften § 23-3 (2). Det kan ikke utelukkes at det foreligger feil når revisjonsplikten er brutt.
- (29) Det foreligger også en avvisningsrett etter anskaffelsesforskriften § 24-2 (3) bokstav i. Det er riktig at en oppdragsgiver i utgangspunktet må ta stilling til hvorvidt avvisningsretten skal benyttes før tildeling, men dette gjelder ikke for tilfeller der det fremkommer ny informasjon om tilbyder etter tildeling, noe som er tilfellet her. Dette følger av praksis fra Klagenemnda for offentlige anskaffelser.
- (30) Det er i praksis fra saker av Klagenemnda for offentlige anskaffelser lagt til grunn at terskelen for avvisningsretten senkes noe i langvarige kontrakter hvor det kreves en høy grad av samarbeid. Denne anskaffelsen gjelder en rammeavtale med maksimal lengde rammeavtaler kan inngås for, og må ses som en langvarig avtale hvor det kreves høyere grad av samarbeid mellom oppdragsgiver og leverandør. Terskelen for hva som anses

som alvorlige feil som skaper tvil om yrkesmessig integritet er dermed lavere. Bruddet på revisjonsplikten kan i ytterste konsekvens medføre at aksjeselskapet må oppløses, noe som tilsier at bruddet på lovpålagt revisjonsplikt er å anse som en alvorlig feil. Paragraf 24-2 (3) bokstav i omfatter flere feil enn de rent yrkesmessige. Revisjonsplikten knytter seg til inntektsgivende yrkesutøvelse, og bruddet på revisjonsplikten er dermed en feil som er begått som ledd i utøvelse av virksomhet. Dersom vilkårene for å velge bort revisor ikke lenger er til stede, skal selskapet straks melde fra til Foretaksregisteret, og holde generalforsamling der ny revisor velges. Christiania Taxi gjorde ikke dette og ble pålagt å oppnevne revisor den 22. september 2025. Inntektene for selskapet var over tre ganger så store som inntektsgrensene etter aksjeloven § 7-6 i 2023, og over seks ganger så store i 2024. I tillegg er antall ansatte langt over fastsatt grense for begge disse årene. Forholdene har også skjedd i nyere tid og bruddene har vært for flere regnskapsår. Innklagede må kunne gå ut ifra at informasjon som leveres medfører riktighet og samsvarer med lover og regler. Det er kjent at drosjemarkedet har flere utfordringer når det kommer til kontroll, økonomi og seriøsitet.

- (31) Ved forholdsmessighetsvurderingen skal blant annet bruddets grovhet vurderes. Mindre uregelmessigheter vil kun under ekstraordinære omstendigheter medføre avvisning. Innklagede har vurdert bruddets grovhet og tidspunktet for brudd i sin forholdsmessighetsvurdering i avvisningen. Denne forholdsmessighetsvurderingen er tilstrekkelig og avvisningen er ikke uforholdsmessig.
- (32) Når det gjelder self-cleaning, tilsier ordlyden av «gjennomført» at tiltakene må ha vært iverksatt i fortid for at oppdragsgiver ikke skal kunne avvise leverandøren. Bestemmelsen pålegger ikke oppdragsgiver å eksplisitt spørre om eller oppfordre til å gjennomføre slike tiltak. Innklagede er heller ikke pliktig til å oppgi til tilbyder at det foretas en kontroll av inngitte opplysninger. Da Christiania Taxi fikk innsyn i varselet fra Taxi 1 den 9. september 2025, hadde de en klar oppfordring til å ta kontakt om gjennomførte tiltak for self-cleaning. Dette ble ikke gjort ettersom det ikke var iverksatt slike tiltak. At det i ettertid av avvisningen er oppnevnt revisor som gjennomgår regnskapene for foregående år, er ikke et tiltak for self-cleaning som begrenser innklagedes handlingsrom i avvisningsspørsmålet. Det foreligger ikke tiltak for self-cleaning som er «gjennomført».
- (33) Klagen fra Taxi 1 må prinsipalt avvises som «uhensiktsmessig for behandling», jf. klagenemndsforordningen § 9. Klagen kan klart ikke føre frem. Tvisten gjelder minstekrav i kravspesifikasjonen som i utgangspunktet oppfylles i kontraktsperioden. En naturlig forståelse av punkt 9.2 i kravspesifikasjonen tilsier at tilbyderne skal levere oppdatert og «fullstendig» bilskjema først ved kontraktsinngåelsen. Dette tilsier at minstekravet til kapasitet skal oppfylles ved «kontraktsinngåelsen». Et «forpliktende» bilskjema er noe annet enn et «fullstendig» bilskjema, der «fullstendig» bilskjema innebærer at bilskjemaet skal være i henhold til alle krav. Begrensningen i kravspesifikasjonen punkt 9.1 om å ikke levere biler på samme delområder må dermed vurderes opp mot det oppdaterte og fullstendige bilskjemaet. At konkurransegrunnlaget åpnet opp for å oppdatere informasjonen i bilskjemaet etter tilbudsfrist ble også tydeliggjort for alle tilbyderne under spørsmål og svar.
- (34) Det foreligger ingen avvisningsplikt etter anskaffelsesforordningen § 24-8 (1) bokstav b. Utgangspunktet er at innklagede kan stole på de opplysningene som gis i tilbudet. Cabonline leverte bilskjema ved tilbudsfrist hvor de bekreftet at de oppfylte minstekravene 9.1 og 9.2. Den 7. oktober 2025, sendte de oppdatert bilskjema i forkant av signering som fremdeles overholder kapasitetskravet. Cabonline er tildelt

delkontraktene 5 og 7, og bilskjema og løyvenumre er ulike for disse delkontraktene. Referansenumrene som ble benyttet var opplyst å være interne. Å flytte biler fra et delområde til et annet i det nye bilskjemaet var fullt lovlig ettersom «fullstendig» bilskjema skulle leveres først ved kontraktsinngåelse. Cabonline har i samsvar med kravet i 9.3 oppgitt informasjon om hvilke andre kontrakter selskapet har og hvilken kapasitet som er dedikert til disse kontraktene. 9.3 er et informasjonskrav, og oppfylles ved at leverandørene legger inn informasjon om kontrakter og antall biler som er brukt på disse kontraktene. Ordlyden tilsier ikke at bilene direkte må trekkes fra i forhold til kapasitetskravet med Helse Bergen, og det er heller ikke spurt etter leverandørenes totalkapasitet. De aktuelle minstekravene er oppfylte.

- (35) Dersom Taxi 1 skulle få medhold i at det foreligger avvisningsplikt, må også Taxi 1 avvises ettersom de også fikk oppdatere sitt bilskjema etter tilbudsfrist. Taxi 1 hadde opprinnelig overlappende løyver i alle delkontrakter de leverte tilbud på, men fikk oppdatere sitt bilskjema og inngi et «fullstendig» bilskjema ved kontraktsinngåelsen der dette ble rettet opp i. Disse oppdateringene var lovlige ettersom minstekravene skal oppfylles først ved «kontraktsinngåelsen».

Klagenemndas vurdering:

- (36) Klagerne har deltatt i konkurransen, og har i utgangspunktet saklig klageinteresse, jf. forskrift om klagenemnd for offentlige anskaffelser § 6. Klagen er rettidig. Konkurransen gjelder anskaffelse av rammeavtaler om ikke-akutt pasienttransport til Helse Bergen som er en tjenesteanskaffelse. Anskaffelsens estimerte totalverdi var 341 090 000 kroner ekskl. mva. I tillegg til lov 17. juni 2016 nr. 73 om offentlige anskaffelser (heretter *loven*) følger anskaffelsen forskrift 12. august 2016 nr. 974 om offentlige anskaffelser (heretter *forskriften*) del I og del III, jf. forskriften §§ 5-1 og 5-3.

Avvisning av Christiania Taxi

- (37) Klagenemnda skal ta stilling til om innklagede har brutt regelverket ved å avvise Christiania Taxi fra konkurransen. Nemnda ser først på om det forelå plikt til å avvise Christiania Taxi fra konkurransen som følge av manglende oppfyllelse av kvalifikasjonskravet om økonomisk og finansiell kapasitet.
- (38) Det følger av forskriften § 24-2 (1) bokstav a at oppdragsgiver «skal» avvise en leverandør som «ikke oppfyller kvalifikasjonskravene».
- (39) For å avgjøre om en leverandør oppfyller et kvalifikasjonskrav eller ikke, må innholdet av kvalifikasjonskravet fastlegges. Dette gjøres gjennom tolkning av kvalifikasjonskravet, der utgangspunktet er hvordan en rimelig opplyst og normalt påpasselig leverandør vil forstå kravene. Det skal tas utgangspunkt i ordlyden, men det kan være nødvendig å trekke inn andre objektive momenter om hva kontrakten går ut på. Det kan ikke legges til grunn en snevrere eller videre forståelse av kravene enn hva en samlet vurdering av konkurransegrunnlaget gir grunnlag for, og det kan ikke innfortolkes krav som ikke fremgår av konkurransegrunnlaget, se Høyesteretts avgjørelse i HR-2022-1964 *Flage Maskin*, avsnitt 51, og EU-domstolens avgjørelse i C-27/15 *Pippo Pizzo*, avsnitt 35 følgende.
- (40) Kvalifikasjonskravet, vist til i sakens bakgrunn avsnitt 3, var at leverandøren skulle ha «tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet til å kunne gjennomføre kontraktsforpliktelsene». Det var opplyst at «tilstrekkelig økonomisk og finansiell

kapasitet» innebar at leverandøren måtte oppfylle krav om «*kredittrating lik B eller bedre, målt ut fra AAA Soliditets skala*» eller «*tilsvarende score fra andre velrenommerte ratingselskap*». Av dokumentasjonskravet fremgikk det at innklagede ville vurdere oppfyllelse av kvalifikasjonskravet gjennom en «*kredittvurdering*». Det var også tatt forbehold om at innklagede selv kunne hente ut kredittrapport fra soliditet.no for å sjekke at leverandørene hadde tilstrekkelig økonomisk og finansiell kapasitet til å gjennomføre kontraktsforpliktelsene.

- (41) Leverandørene måtte dermed levere en kredittvurdering som hadde en kredittrating lik B eller bedre for å være kvalifisert. Kredittrating B på «*AAA Soliditets skala*» innebærer at bedriften har svak eller dårlig økonomi, og at bedriften gjerne har drevet med underskudd og egenkapitalen er helt eller delvis tapt, uten at det er registrert negativ informasjon i form av betalingsanmerkninger.¹ Terskelen for å oppfylle kvalifikasjonskravet var dermed ikke særlig høy. En kredittvurdering baseres på ulike tilgjengelige kredittopplysninger for å gi en kredittscore, der høy score forbindes med lav risiko. Herunder vil et årsregnskap være en kredittopplysning og inngå i kredittvurderingen.
- (42) Christiania Taxi har i sitt tilbud levert en kredittvurdering med vurderingen «*Beste kredittverdighet, lav risiko*» og en score på 923 av 1000. Ut ifra kvalifikasjonskravets ordlyd om at leverandørene måtte levere en kredittvurdering med en kredittrating som tilsvarte B eller bedre, har Christiania Taxi dokumentert en kredittvurdering i samsvar med dokumentasjonskravet og kvalifikasjonskravet til økonomisk og finansiell kapasitet. Dette var også innklagedes konklusjon, da de ved den opprinnelige tildelingen vurderte Christiania Taxi som kvalifisert.
- (43) Innklagede har i begrunnelsen for avvisning vist til at Christiania Taxi har brutt revisjonsplikten for årene 2023 og 2024, og at kredittvurderingen derfor er tilsidesatt i sin helhet da den «*bygger på et rettsstridig grunnlag*».
- (44) At en bedrift er revisjonspliktig innebærer at bedriften må få regnskapet sitt revidert av en statsautorisert revisor. Dette innebærer at revisoren ser over regnskapene til bedriften for å sjekke at disse stemmer. I utgangspunktet er alle aksjeselskaper revisjonspliktige, og må da påse at årsregnskapet blir revidert av ett eller flere revisjonsforetak, jf. revisorloven § 2-1. Mindre selskaper kan være unntatt revisjonsplikten dersom vilkårene i aksjeloven § 7-6 er oppfylte. I disse tilfellene kan revisor fravelges. Dersom man forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelse gitt i eller i medhold av aksjeloven, kan dette straffes med bøter eller fengsel, jf. aksjeloven § 19-1.
- (45) Det er altså årsregnskapene som må være reviderte, jf. aksjeloven § 7-6. Det var ikke nevnt i kvalifikasjonskravet eller andre steder i konkurransegrunnlaget at årsregnskapene kredittvurderingen var basert på, måtte være revidert. Det avgjørende for om en leverandør er kvalifisert, er derfor om leverandøren kunne dokumentere kredittrating B eller bedre på AAA soliditetsskala.
- (46) Klagenemnda er enig i at det kan være en risiko for at ikke alle opplysningene i et årsregnskap stemmer når revisor er fravalgt. At årsregnskapene ikke er revidert selv om det forelå revisjonsplikt, medfører likevel ikke automatisk at kredittvurderingen i sin helhet er feil. En slik risiko for feil i kredittvurderinger vil også være til stede for de leverandørene som lovlig har fravalgt revisor for sine årsregnskap. Klagenemnda forstår

¹ [Pageflex Server \[document: A4489246_00001\]](#), hentet fra www.soliditet.no (18.11.2025)

innklagede slik at innklagede mener at muligheten for feil ved kredittvurderingen gir grunnlag for å avvise etter § 24-2 (1) bokstav a. Nemnda kan ikke se at en slik tolkning samsvarer med ordlyden i bestemmelsen eller en naturlig forståelse av det aktuelle kvalifikasjonskravet.

- (47) Christiania Taxi har opplyst at de ikke var klar over at de var revisjonspliktige før innklagede hadde fått innhentet en ekstern rapport fra Deloitte som konkluderte positivt på spørsmålet, og slik sett ikke var klar over at det forelå en feil i utgangspunktet. Nemnda kan ikke se at innklagede overfor klagenemnda har sannsynliggjort at bruddet på revisjonsplikten faktisk har medført at grunnlaget for kredittvurderingen er uriktige, og dermed må tilsidesettes i sin helhet. Etter nemndas syn, forelå det derfor ikke et tilstrekkelig sannsynliggjort grunnlag for å si at Christiania Taxi ikke oppfylte kvalifikasjonskravet til økonomisk og finansiell kapasitet. På bakgrunn av det opplyste, var det ikke grunnlag for å avvise Christiania Taxi fra konkurransen.
- (48) Innklagede hadde ikke plikt til å avvise Christiania Taxi.
- (49) Klagenemnda tar deretter stilling til om det foreligger en avvisningsrett for innklagede etter at tildelingen var gjort.
- (50) Det følger av forskriften § 24-2 (5) at avvisning etter denne bestemmelsen kan skje for «*handlinger eller unnlater*» som er foretatt «*både før og under konkurransen*». Av § 24-10 (1) fremgår det at oppdragsgiver skal ta stilling til spørsmålet om avvisning «*snarest mulig*», og at avvisninger kan skje på «*ethvert tidspunkt i konkurransen*» når det viser seg at vilkårene for avvisning er oppfylt. Så lenge kontrakt ikke er inngått, har oppdragsgiver adgang til å avvise på hvilket som helst tidspunkt i konkurransen. Bestemmelsenes ordlyd omtaler kun avvisning generelt, og skiller ikke mellom tilfeller for avvisningsplikt og avvisningsrett. Dersom det foreligger avvisningsplikt av valgte leverandør eller dennes tilbud, vil imidlertid kontraktsinngåelse være «*i strid med forskriften*», og gi oppdragsgiver både rett og plikt til å omgjøre tildelingen, jf. § 25-1 (4).
- (51) I lagmannsrettens dom i LH-2014-168975, ble det uttalt at avvisningsrett ikke kunne påberopes etter tildeling. I saken var denne uklarheten, som var grunnlag for den påståtte avvisningsretten, allerede kjent før tildelingen. Klagenemnda har også tidligere uttalt at avvisningsrett på bakgrunn av unormalt lavt pristilbud, måtte anses forspilt ved at retten først ble påberopt i anledning klagesaken, se klagenemndas avgjørelse i sak 2008/195, avsnitt 87. Utgangspunktet fremstår derfor å være at fakultative avvisningsregler, altså rett til å avvise, ikke kan brukes etter kontrakt er tildelt, se klagenemndas avgjørelse i sak 2013/25, avsnitt 33. Både i denne avgjørelsen, og i sak 2012/246, avsnitt 45, har imidlertid klagenemnda åpnet for at avvisningsrett kan være i behold etter tildeling. Nemnda har godtatt dette i tilfeller hvor det under en pågående tildelingsprosess dukket opp nye opplysninger, se klagenemndas avgjørelse i sak 2006/153, avsnitt 112, og hvor det dukket opp nye opplysninger etter tildeling, se 2012/246 avsnitt 44 flg.
- (52) I vår sak har innklagede først fått kjennskap til opplysningene om revisjonsplikt etter tildeling av kontrakt. Klagenemnda er derfor kommet til at avvisningsretten innklagede har påberopt seg i denne saken fortsatt kunne benyttes etter tildeling. Ettersom kontrakt ikke er inngått, har innklagede dermed mulighet til å bruke avvisningsretten for å avvise Christiania Taxi, forutsatt at vilkårene er oppfylte.

- (53) Christiania Taxi sin anførsel om at en avvisningsrett før tildeling ikke er relevant, fører ikke frem.
- (54) Klagenemnda tar så stilling til om det forelå en rett for innklagede til å avvise Christiania Taxi fra konkurransen etter § 24-2 (3) bokstav i.
- (55) Forskriftens § 24-2 (3) bokstav i gir oppdragsgiver en rett til å avvise en leverandør når *«oppdragsgiveren kan dokumentere at leverandøren for øvrig har begått alvorlige feil som medfører tvil om hans yrkesmessige integritet»*. Bestemmelsen inneholder flere kumulative vilkår. Avvisningsretter etter § 24-2 (3) begrenses ytterligere av at avvisningen ikke må være *«uforholdsmessig»*.
- (56) Ordlyden *«alvorlige feil»* tilsier at forholdene må være av en viss betydning. Det er ikke noe krav om at forholdet må være straffbart, men forholdet kan likevel omfatte straffbare forhold. At leverandøren *«for øvrig»* må ha begått slike alvorlige feil, viser at feilene det siktes til etter bokstav i, ikke allerede omfattes av de andre avvisningsrettene etter bokstavene i bestemmelsen, som for eksempel der leverandøren har forsøkt å påvirke oppdragsgivers beslutninger, jf. bokstav h, eller der oppdragsgiver er kjent med at leverandøren ikke oppfyller sine betalingsforpliktelser i form av skatter og avgifter, jf. bokstav a. EU-domstolen har i sak C-465/11 *Forposta*, avsnitt 30, uttalt seg om begrepet *«alvorlige feil»*:
- (57) *«Begrebet »alvorlig fejl« skal imidlertid i almindelighed anses for at henvise til en adfærd hos den pågældende økonomiske aktør, hvilket angiver en misligholdelseshensigt eller uagtsomhed af en vis alvor hos denne. Enhver delvis, upræcis eller mangelfuld opfyldelse af en kontrakt eller en del af denne kan således eventuelt påvise en begrænset faglig kompetence hos den pågældende økonomiske operatør, men er ikke automatisk lig med en alvorlig fejl.»*
- (58) Videre har oppdragsgiver bare en rett til å avvise der oppdragsgiver *«kan dokumentere»* at det er gjort en alvorlig feil som medfører tvil om leverandørens *«yrkesmessige integritet»*. Bevisbyrden ligger derfor hos oppdragsgiver, og oppdragsgiver må kunne vise til objektiv og konkret dokumentasjon. *«Integritet»* knytter seg til en leverandørs pålitelighet og egnethet til å gjennomføre en kontrakt. Sett i sammenheng med at integriteten må være *«yrkesmessig»*, tilsier det at feilen må medføre tvil om leverandøren er pålitelig og egnet til å gjennomføre kontrakten ut ifra det aktuelle yrket og oppgavene leverandøren forbindes med. Forhold som ikke har noe med yrket eller tjenesten å gjøre faller i hovedsak utenfor vilkåret.
- (59) At avvisningen må være forholdsmessig, innebærer at oppdragsgiver må utvise et skjønn der det blant annet må ses hen til hvor alvorlig forholdet er, tidsforløpet mellom forsømmelsen og avvisningen, og forholdsmessighetsprinsippet, jf. blant annet klagenemndas avgjørelse i sak 2012/205, avsnitt 20. Klagenemnda kan bare prøve om skjønnsutøvelsen er i samsvar med regelverkets krav, og ellers om skjønnsutøvelsen er saklig og forsvarlig.
- (60) Christiania Taxi og innklagede er enige om at Christiania Taxi hadde revisjonsplikt for årene 2023 og 2024, men hadde valgt dette vekk. Dette var følgelig en feil. For å kunne avvise, er det imidlertid innklagede som har bevisbyrden for at denne feilen utgjør en alvorlig feil som medfører tvil om Christiania Taxi sin yrkesmessige integritet.

- (61) Christiania Taxi er tilhørende i drosjenæringen. Man vil dermed kunne forvente av deres yrkesmessige integritet at Christiania Taxi opptrer ærlig og redelig overfor kunder og potensielle arbeidsgivere, og utfører taxiselskapets hovedoppgaver, som er kjøring og kundeservice, på en troverdig og lovlig måte. Økonomistyring, herunder føring av regnskap, er ikke noe som forbindes med hovedoppgavene for et taxiselskap. Likevel er dette svært viktige oppgaver for ethvert selskap, for å kunne drive sin virksomhet i tråd med lover og regler. Klagenemnda utelukker derfor ikke at brudd på revisjonsplikten kan være egnet til å si noe om en leverandørs yrkesmessige integritet.
- (62) Ifølge Christiania Taxi, har selskapets ledelse og generalforsamling vært i god tro om at selskapet lovlig kunne fravelge revisor. Det er herunder vist til at det var selskapets revisor som foreslo å fravelge revisor for 2023, og at fravalget ble godkjent av Foretaksregisteret. Når Foretaksregisteret også oppga at det hadde kontrollert og godkjent fravalgt revisor, oppfattet Christiania Taxi det slik at revisor var lovlig fravalgt. I etterkant av avvisningen, fikk Christiania Taxi gjennomført revidering av årsregnskapet for 2024. Denne konkluderte med at det var to avvik uten betydning for hvordan inntekts- og kostnadsføring var gjennomført for 2024. Det ene avviket var at *«avskrivninger, og dermed reduksjon av balanseført verdi av eiendeler, ikke er kommet med i årsregnskapet»*. Dette avviket utgjorde 31 067 kroner, og kunne ifølge revisoren *«ikke [anses] som vesentlig»*. Det andre avviket var at *«prinsippet for inntektsføring skulle vært omtalt i større utstrekning enn det er gjort i offentlig regnskap i dag»*. Revisor opplyste at disse avvikene vil bli rettet når årsregnskapet skal sendes inn med revisjonsberetningen. Innklagede har ikke fremlagt dokumentasjon som tyder på noe annet. Klagenemnda kan heller ikke se at det foreligger holdepunkter for at bruddet på revisjonsplikten er gjort med hensikt.
- (63) Klagenemnda kan på dette grunnlaget ikke se at det i denne saken foreligger en misligholdshensikt eller uaktksomhet av et visst alvor. Feilen kan derfor ikke sies å være *«alvorlig»*. Det forelå dermed ingen rett for innklagede til å avvise Christiania Taxi fra konkurransen etter § 24-2 (3) bokstav i.
- (64) Innklagede har følgelig brutt regelverket ved å avvise Christiania Taxi fra konkurransen.

Avvisning av Cabonline

- (65) Taxi 1 har anført at Cabonline skulle vært avvist fra konkurransen som følge av at tilbudet inneholder vesentlige avvik fra anskaffelsesdokumentene. På bakgrunn av resultatet over, tar klagenemnda først stilling til om Taxi 1 fortsatt har saklig klageinteresse hva gjelder dette spørsmålet.
- (66) Klagenemnda har i tidligere praksis tolket kravet til saklig interesse slik at en klagers interesse i å få avgjort anførselen eller anførslene, må være aktuell. Den konkrete vurderingen av om slik aktuell interesse foreligger, må gjøres for hver av de anførslene klageren har fremsatt, basert på hvilken betydning en vurdering av disse vil kunne ha for klager, jf. klagenemndas avgjørelse i sak 2019/426, avsnitt 59.
- (67) Avvisningen av Christiania Taxi er i strid med anskaffelsesregelverket, og Christiania Taxi skal dermed tildeles delkontraktene 5 og 7 i samsvar med den opprinnelige tildelingsbeslutningen. Dette medfører at Taxi 1 er rangert som nummer tre for disse delkontraktene. Dersom anførslene til Taxi 1 fører frem, vil det likevel ikke medføre at Taxi 1 ville blitt tildelt kontrakt. Taxi 1 har dermed ikke et reelt behov for å få avgjort

sine anførsler, og kravet til saklig klageinteresse er ikke oppfylt, jf. klagenemndsforordningen § 6.

- (68) Ettersom klagenemnda har kommet til at Taxi 1 ikke har saklig interesse i å få vurdert lovmessigheten av sine anførsler, avvises klagen for behandling i klagenemnda, jf. klagenemndsforordningen § 9 andre ledd. Av samme grunn tar nemnda heller ikke stilling til klagerens øvrige anførsler.
- (69) Bruddet som klagenemnda har konstatert, kan ha hatt innvirkning på konkurransens utfall. Klagegebyret skal dermed tilbakebetales jf. klagenemndsforordningen § 13.

Konklusjon:

Sykehusinnkjøp HF har brutt regelverket for offentlige anskaffelser ved å avvise Christiania Taxi Bergen AS fra konkurransen.

For Klagenemnda for offentlige anskaffelser,

Hallgrim Fagervold

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur